

Мазмұны

Телевизия – өнер көзі әрі механикаландырылған өндіріс	3
1-тарау ӘКРАН ТІЛІ	8
Көрініс пен мәтін арақатынасы	9
Телевизиялық публицистика жанрлары	10
Ақпараттық публицистика жанрлары	12
Сараптамалық публицистика жанрлары	15
Көркем публицистика жанрлары	18
Сатиралық жанрлар	20
Хабар, бағдарлама, канал	21
2-тарау ТЕЛЕВИЗИЯДАҒЫ ЖУРНАЛИСТІК МАМАНДЫҚТАР	24
Редактор	24
Телерепортер.....	25
Комментатор мен шолушы	26
Интервьюер, шоумен, модератор	27
3-тарау СЦЕНАРИЙ	29
Драматургия ұғымы	29
Идея	32
Тақырып	32
Композиция	35
Экспозиция	37
Ремарка	41
Шығармашылық топ ішіндегі сценарист	43
Түсіруден кейінгі сценарист жұмысы	46
Сценарий құрылымы	50
4-тарау РЕЖИССУРА	56
Режиссура болмысы	56
Аудитория реакциясы	57
Көз бен камера	58
Қойылым шешімдерінің шартты белгілері	61
5-тарау ТЕЛЕВИЗИЯНЫҢ КӨРКЕМДІК ҚҰРАЛДАРЫ	64
Көркемдік құралдар негізі	64
Дыбыстық бейне	64
Көріністік бейне	66
Көркем риторика	67

6-тарау ТЕЛЕВИЗИЯ ТЕХНИКАСЫ	75
Көрініс маңызы	75
Трансфокаторды («ЗУМ») пайдалану	77
Фокусқа апару	78
Көрініс маңызы	78
Ракурс	81
Өс принципі	82
7-тарау ТЕЛЕВИЗИЯЛЫҚ КАМЕРА	83
Камера құрылымының ерекшелігі	83
Жеткізуші труба сипаттамасы	105
Жарықтың арақатынасы	111
Көріністің ауытқуы	116
8-тарау КАМЕРАНЫ БАСҚАРУ	120
Принциптері мен мақсаттары	120
Объектив пен камераның орналасуы	123
Көз жетер жерді қамту және оның көркемдік маңызын ашу	127
Қысқафокусты объективті пайдалану	132
Камера қозғалысы	134
Камера биіктігі	138
Камера штативінің қозғалысы	141
Камера қозғалысының маңызы	141
Көріністі күрт өзгерту	147
Ережеден ауытқу	148
Вариообъектив (трансфокатор) пайдалану	151
Бір камерамен жұмыс техникасы	153
9-тарау ЖАРЫҚТАНДЫРУ	154
Жарықтандыру өнері	154
Фронталды жарықтандыру	155
Көлденең жарықтандыру	155
Контурлық жарықтандыру	156
10-тарау КОМПОЗИЦИЯ, КАДР ҚҰРЫЛЫМЫ	157
Кадр композициясы	157
Принциптері мен мақсаттары	157
Негізгі бағыт	159
Түс (тон)	162
Баланс	164
Тұтастық	170
Көріністегі ырғақ	171
Тепе-теңдік	172
Кадрдағы объектіні орнықтыру	173
Тартылыс елесі	176
Масштаб (көлем)	178

Көріністегі тепе-теңдікті сақтау	179
Объектінің кадрдағы маңызы	179
Композицияның нақтылығы	183
Көрермен назарын жұмылдыру	184
Бірнеше камерамен жұмыс кезіндегі композиция тұтастығы	192
Композициялық шешімдерді таңдау	194
Динамикалық композиция	196
Динамикалық композиция теориясы	198
Композицияның кейбір ережелері	210
Композицияның оң жақтылығы	211
11-тарау МОНТАЖ	216
Монтаж болмысы	216
Конструктивті монтаж	227
Параллелді монтаж	228
Ассоциативті монтаж	228
Кадр, план, түсірілімнің негізгі түрлері	233
Телевизиялық монтаж түрлері	238
Монтаж – құрастырылымның тәсілдері	239
Микшірлеу. Көріністің қаптауы	245
Экранды бөлу	248
Қосақтандыру	250
Монтаж – көркемдік ойды жеткізудің құралы	252
Режиссер тетігі	258
12-тарау ДЫБЫСТЫҚ КОМПОЗИЦИЯ	262
Дыбыстық композиция әсері	262
Дыбыстық назарды тұрақтандыру	262
Дыбыстың таңдалып пайдаланылуы	264
Көрініс пен дыбыс арақатынасы	265
13-тарау ТЕЛЕВИЗИЯ БАҒДАРЛАМАЛАРЫНЫҢ ЖАСАЛУ ТӘСІЛДЕРІ МЕН ҚҰРАЛДАРЫ	267
Тәжірибе жүзіндегі көрініс	267
Қойылымдық шешімдер	268
Объективті және субъективті тұжырым	271
Аудитория қызығушылығы	273
Назар мүмкіндігі	274
Екпін	274
Синхрондау	276
Кинематографиялық кеңістік пен уақыт	276
Уақытша үзіктер	278
Ретроспекция	279
Оқиғаны үзбей көрсету мәселелері	279
Қосалқы кадрлар	280
Көлеңкелі көрініс	281
Әрекет атмосферасы	281

Әрекет жарығы атмосферасы	282
Көпшілік сахналар	286
Студиялық бағдарламаға лайық кинотүрткі	286
Қалыптасқан тәсілдер	287
Бағдарламаның басталуы	288
Сахналау арасындағы ауысымдар	289
Музыкалық әрлеу мен эффектiлер	290
14-тарау ГРАФИКА, ТИТРАЛАР	291
Үзіліссіз компонент	291
Жазу түрлері	293
Графикалық суреттемелік материал	302
Демонстрациялық экран	306
15-тарау ТЕЛЕВИЗИЯ ПРОДЮСЕРЛІГІ	308
Продюсердің мүмкіндігі	308
Телепродюсердің ролі	311
Жобаға жоспарланған бюджет	316
16-тарау ОРФОЭПИЯ МЕН СӨЙЛЕУ ТЕХНИКАСЫ	324
Бүгінгі күндегі тілдік қор	324
Қазіргі қазақ тілі орфоэпиялық нормалары: екпін	327
Орфоэпияның негізгі ережелері	328
Көмекші сөз бен жалғаулар	341
Дауысты дыбыстың айтылуы	342
Дауыссыз дыбыстың айтылуы	343
Сөз бен тыныс алу	344
17-тарау АРТИКУЛЯЦИЯ	346
Дауысты дыбыстар	346
Дауыссыз дыбыстар	348
Дыбыс	350
Дикция	351
18-тарау СӨЗ. АКТЕР ШЕБЕРЛІГІ ЭЛЕМЕНТТЕРІ	352
Телевизия өнерінің басты принциптерінің бірі	352
Сөйлеу кезіндегі қателіктер	359
Сан есімдерді септеу ерекшеліктері	360
Актер шеберлігі элементтері	363
19-тарау ГЛОССАРИЙ	366
Пайдаланылған әдебиеттер	383